

УДК 351:311

Михайловська О.В.

УКРАЇНА В СИСТЕМАХ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВИМІРІВ

У статті проведено дослідження відносно позицій України у системах сучасних міжнародних вимірів, які дають можливість схарактеризувати ефективність сфери публічного управління. Наголошено на тому, що публічне управління є відносно новим напрямом досліджень у вітчизняній науці, тому нині не сформовано єдиного підходу щодо визначення критеріїв його оцінювання, які б враховували національні особливості. Визначено, що наявна кількість міжнародних рейтингів та індексів дозволяє описати ситуацію у країні в загальному вигляді та надати комплексну соціальну, економічну або політичну оцінку.

Ключові слова: публічне управління, міжнародні виміри, рейтинг.

Михайловская Е.В.

УКРАИНА В СИСТЕМАХ СОВРЕМЕННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ИЗМЕРЕНИЙ

В статье проведено исследование относительно позиций Украины в системах современных международных измерений, которые позволяют охарактеризовать эффективность сферы публичного управления. Отмечено, что публичное управление является относительно новым направлением исследований в отечественной науке, поэтому сейчас не сформирован единый подход к определению критериев его оценки, которые бы учитывали национальные особенности. Определено, что имеющееся количество существующих рейтингов и индексов позволяет описать ситуацию в стране в общем виде и предоставить комплексную социальную, экономическую или политическую оценку.

Ключевые слова: публичное управление, международные измерения, рейтинг.

Mykhailovska O.V.

***UKRAINE IN THE SYSTEMS OF MODERN INTERNATIONAL
DIMENSIONS***

The article examines the position of Ukraine in the systems of modern international measurements, which allow to characterize the efficiency of the public management sphere. It is noted that public management is a relatively new area of research in domestic science, therefore, a unified approach has not yet been formed to determine the criteria for its assessment, which would take into account national characteristics. It has been determined that the available number of existing ratings and indices make it possible to describe the situation in the country in general terms and provide a comprehensive social, economic or political assessment.

Keywords: public management, international dimensions, rating.

Постановка проблеми. Сьогодні велика кількість міжнародних рейтингів та індексів пропонує оцінити рівень соціальних, економічних та політичних трансформацій різних держав світу. Україна не є виключенням. Активізація євроінтеграційних процесів в нашій державі постійно спонукає до необхідності розвитку всіх сфер та напрямів за якими можна підвищити конкурентоспроможність держави та вибудувати власну стратегію поведінки. Таким чином, дослідження різних рейтингів та індексів, які оцінюють і характеризують сферу публічного управління України, набуває актуальності, зважаючи також на необхідність підвищення довіри європейських партнерів до обраної стратегії у напрямку демократії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Останнім часом публікується велика кількість наукових досліджень, що стосуються формування шляхів у напрямі просування нашої держави в міжнародних рейтингах. Однак, переважна більшість з них стосується характеристики економічних, соціальних або політичних сфер. Різні аспекти функціонування держави (соціальні, економічні, політичні), досліджено у численних роботах науковців: А.П. Дуки, К.І.

Кириченко, Н.А. Кухарської, Н. А. Марченко, А. Н. Тищенко та ін. Багато сучасних науковців відзначають, що світові глобалізаційні процеси спонукають до зростання ваги нашої держави на міжнародній арені у соціальній, економічній та політичній сферах, забуваючи про актуальність більш детального розгляду питання щодо підвищення ефективності публічного управління в Україні, яке стосуються кожного з окреслених напрямів.

Відповідно до зазначеного статтю присвячено аналізу міжнародних рейтингів та індексів, що розробляються провідними міжнародними установами й організаціями з метою подальшого виявлення основних факторів, що впливають на систему публічного управління в нашій державі.

Мета статті. Дослідити нинішні позиції України в системах сучасних міжнародних вимірів, що дозволяють у загальному вигляді схарактеризувати сферу публічного управління нашої держави.

Виклад основного матеріалу. В управлінській науці основним проявом оцінки ефективності публічного управління, на думку більшості науковців, може слугувати система соціально-економічних показників сталого розвитку, що включає окремі групи, які характеризують результати перебігу соціально-економічних процесів та рівень розвитку країни в цілому – макроекономічні (темпи приросту ВВП; рівень інфляції; розмір дефіциту державного бюджету; розмір державного боргу; обсяг золотовалютних резервів тощо), соціальні (рівень безробіття; рівень бідності; рівень якості життя тощо), інституційні (індекс якості розвитку інститутів; індекс якості і ефективності державного управління; готовність до введення і застосування електронного уряду тощо) та екологічні (рівень екологічної стійкості; рівень виробництва різних видів відходів; частка поновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі; обсяг викидів в атмосферу вуглекислого газу тощо) [1].

Оскільки публічне управління є відносно новим напрямом досліджень у вітчизняній науці, нині не сформовано єдиного підходу щодо визначення критеріїв його оцінювання. Зазначене пов'язано з тим, що розуміння ефективності публічного управління складне та багатоаспектне поняття, в

основі оцінки якого лежать економічні, соціальні, політичні та інших фактори включно з причинно-наслідковими зв'язками між ними, що ускладнює використання кількісних методів для аналізу. Відомим фактом є те, що оцінка ефективності/результативності управління є складнішою, ніж оцінка ефективності, наприклад виробництва чи інвестицій. Тому у цьому випадку розуміння ефективності використовується ширше та реалізується в розумінні: ефективно те, що приносить результат. Досліджуючи наявні методики рейтингування різних процесів і побудови індексів можна дійти висновку, що єдиних універсальних науково-методичних засад не існує. Кожна методика є індивідуальною, оскільки у вибірку включаються кількісні чи якісні показники [2].

Вибір критеріїв оцінки залежить від цілей її проведення й управлінських завдань, що вирішуються. До останніх можуть відноситися: 1) оцінка й моніторинг діяльності органів публічного управління за результатами; 2) рейтингування органів публічного управління за показниками ефективності/результативності; 3) бенчмаркінг й аналіз кращої практики в органах публічного управління; 4) рейтингування систем публічного управління за якістю управління. Серед управлінських завдань, які можуть вирішуватися за допомогою аналізу якості публічного управління особлива увага приділяється оцінці ефективності змін, що проводяться в органах публічної влади (впроваджуваних нових інструментів управління) [3].

Діяльність органів публічного управління в Україні має оцінюватися з позиції інтегральної ефективності, багатокритерійним способом. Спроби розробити систему показників для інтегральної оцінки якості публічного управління активно робляться в науковій сфері та в практичній діяльності. Водночас перелік показників якості діяльності органів публічної влади повинен розкривати принципи «Good Governance» (доброго врядування), що були визначені в Програмі розвитку ООН та базується на взаємодії всіх зацікавлених сторін. Таке управління визначають як управління, що відповідає принципам демократії, вимогам ефективності, відповідальності, відкритості [3].

Отже, принципи «Good Governance», розширили розуміння якості публічного управління, що спричинило збільшення переліку індикаторів для його оцінки.

Наявна кількість сучасних рейтингів та індексів дозволяє описати ситуацію у країні в загальному вигляді та надати комплексну соціальну, економічну або політичну оцінку. Проте переважна більшість рейтингів та індексів зосереджена на характеристиці окремих векторів розвитку держави: соціальної сфери, економіки та політики. Далі пропонуємо розглянути найбільш актуальні у сфері оцінки якості публічного управління.

1. Оцінювання державного управління в цілому та окремих його складових також проводиться за допомогою програми SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management – програма підтримки вдосконалення врядування та менеджменту). SIGMA розробила принципи державного управління, які визначають, що належне державне управління передбачає на практиці та окреслюють основні вимоги, яких повинні дотримуватися країни під час інтеграції до ЄС. Відповідно звіту [4] для України сформовані основні рекомендації у короткостроковій та середньостроковій перспективах, які акцентують увагу на покращенні якості надання адміністративних послуг громадянам та максимального їх залучення до цифрової системи управління.

2. Bloomberg's Misery Index засвідчує, що станом на початок 2020 року Україна входить в десятку найбільш «нешасних» економік серед 62 країн світу. Наша країна поступається лише Венесуелі, Аргентині, ПАР, Туреччині та Греції та знаходиться на 6-му місці. Даний індекс раніше розраховувався на основі прогнозів щодо інфляції та безробіття, але вперше був складений на основі опитувань економістів. Відзначимо, що хоча показник демонструє «нешасні» економіки, він також віддзеркалює рівень ефективності державного управління [5].

3. Водночас згідно з даними World Happiness Report за 2020 рік, Україна зайняла 123-тє місце серед 153 країн у рейтингу найщасливіших країн, піднявшись на 11 позицій. Цього року даний рейтинг враховував вплив

соціального, міського та природного середовища на щастя людей в різних країнах. Останнє його значення у 2020 році становить 4,56 (середній світовий показник у 2020 становить 5,48 бала) [6].

4. Натомість світовий рейтинг добробуту (The Legatum Prosperity Index), який складає британський аналітичний центр The Legatum Institute [7], свідчить, що Україна займає 96-е місце серед 166 у 2019 році, та втратила десять позицій за десять років. Найвищу оцінку Україні присвоїли у сфері освіти, а найнижчу – у сферах безпеки і соціального капіталу.

5. У Доповіді щодо Індексу людського розвитку (Human Development Index), яку оприлюднено в грудні 2019 році, Україна посіла 88 позицію серед 189 країн. Даний індекс (раніше: Індекс розвитку людського потенціалу) в Україні визначений на рівні 0,750 (країни з середнім рівнем ІЛР (от 0.5 до 0.8) (Рисунок 1) [8]. ІЛР розраховується для порівняння і вимірювання рівня життя країн, грамотності і освіченості населення, а також довголіття.

Рисунок 1 – Динаміка Human Development Index в Україні [9]

6. Індeksi глобального стану демократії (The Global State of Democracy Indices) показують глобальні, регіональні та національні тенденції демократичного розвитку з 1975 року та складаються з масиву кількісних наборів даних, що вимірюють п'ять основоположних характеристик демократії: «представницький уряд», «фундаментальні права», «моніторинг дії влади», «незаангажоване адміністрування» та «залучення громадян до участі». Цього року досліджено впливу COVID-19 на демократію і права людини (Рисунок 2). Висновки звіту підтверджують високий потенціал громадянського суспільства України [10].

Рисунок 2 – Моніторинг впливу COVID-19 на демократію і права людини в Україні [10]

7. Індекс сталості розвитку організацій громадянського суспільства (Index of sustainability of civil society organizations) Агентства США з міжнародного розвитку аналогічно відзначав, що попри конфлікт на території України, за даними 2018 року громадянське суспільство є чи не найпотужнішим рушієм реформ в Україні й є доволі сильним у порівнянні із сусідами у регіоні [11]. Індекс сталості розвитку ОГС оцінюється за шкалою від 1 до 7, де 1 – найвищий показник (Рисунок 3).

OVERALL CSO SUSTAINABILITY: 3.3

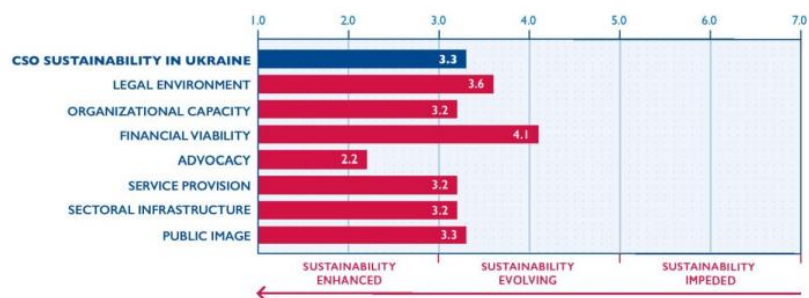

Рисунок 3 – Індекс сталості розвитку ОГС, 2018 рік [11]

8. Рейтинг Democracy Index 2019 («Індекс демократії»), який складає видання The Economist з 2006 року складається на основі 60 різних показників, згрупованих у 5 категоріях: вибори і плюралізм, громадянські свободи,

діяльність уряду, політична ангажованість населення і політична культура. Залежно від наведених чинників країни розподіляють на чотири групи: повноцінна демократія, неповна демократія, країни з перехідним режимом і авторитарний режим. У 2019 році Україна посіла 78-ме місце зі 167 у рейтингу, лишивши за собою статус «гібридної демократії» (країни з регулярними фальсифікаціями на виборах; уряд чинить тиск на політичну опозицію, незалежні судові органи; широко поширена корупція, переслідування і тиск на ЗМІ тощо) [12].

9. Своєю чергою, результати глобального дослідження Social Progress Index («Індекс соціального розвитку») [13], розробленого американською неурядовою організацією Social Progress Imperative за підтримки компанії «Делойт» засвідчують, що Україна займає позицію між Алжиром (79) і Киргизстаном (81) і залишилася в групі країн з рівнем соціального прогресу вище середнього. Індекс соціального прогресу – це перша цілісна оцінка соціальних показників країни, яка не залежить від економічних чинників. Індекс заснований на ряді соціальних і екологічних показників, які охоплюють три виміри соціального прогресу: основні людські потреби, основи благополуччя і можливості. Індекс включає дані зі 149 країн по 51 показнику та охоплює 98% населення світу. Зазначимо, що індекс дозволяє виміряти, в якому ступені технологічні, економічні та соціальні досягнення сприяють соціальному прогресу країни й як вони сприймаються громадянами. Як політичний інструмент він допомагає визначати стратегію розвитку уряду і порівнювати результати з іншими країнами. Використання такого інструменту в Україні має підвищити рівень довіри між державою та суспільством.

10. Дещо послабила позиції Україна й у рейтингу «Індекс сприйняття корупції» (The Corruption Perceptions Index) у 2019 році. Згідно з аналізом Transparency International, Україна набрала 30 балів зі 100 можливих (126 місце з 180 країн), повернувшись на рівень 2017 року [14].

11. Міжнародна неурядова організація World Justice Project повідомила, що Україна посіла 72 місце зі 126 країн світу в рейтингу верховенства права

(WJP Rule of Law Index) [15] у 2020 році, піднявши свої позиції, але все ще відставши від середнього показника.

12. Україна піднялася на шість позицій та посіла 96-те місце серед 180 країн світу в Індексі свободи преси (World Press Freedom Index) міжнародної правозахисної організації «Репортери без кордонів» [16]. Відзначимо, що просування України в рейтингу відбулося завдяки гіршим показникам інших держав. Показники розраховуються на основі умов роботи журналістів та самоцензури, правового захисту та інституційної прозорості, різноманітності медіа та їхньої незалежності.

13. У 2020 році Україна посіла 76 місце зі 153 країн світу в рейтингу індексу «Доброї країни» (The Good Country Index), що оцінює внесок держав у розвиток світу. Найкращий результат Україна має у категорії «Наука і технології», найгірший – у категорії «Планета і клімат». Також у країни оцінюють за категоріями «Культура», «Міжнародний мир і безпека», «Світовий порядок», «Заможність та рівність» і «Здоров'я та благополуччя» [17].

14. Водночас український паспорт посів 13 місце в глобальному паспортному рейтингу (Global Passport Power Rank) [18] у 2020 році проти 25 місця у 2019 році. За офіційними даними, паспорт громадянина України гарантує безвізовий доступ до 74 країн.

15. Дослідження Numbeo [19] (найбільша у світі база даних призначених для користувача про міста і країни світу) оприлюднені британською компанією MoveHub у 2020 році засвідчують низький індекс вартості життя в Україні, а серед європейських країн наша країна визнана найбільш доступною. Показник враховує майже п'ятдесят факторів (вартість оренди житла, страв в недорогих ресторанах, абонементів у спортзал, проїзд в міському транспорті, вартість комунальних послуг, індекс купівельної спроможності тощо).

16. Індекс розвитку електронного уряду (E-Government Development Index) є складовою трьох важливих вимірів електронного уряду, а саме: надання онлайн-послуг, можливість підключення до електрозв'язку та людський потенціал. За даним показником Україна покращує свої позиції

(Рисунок 4), що є позитивним моментом враховуючи зміни, які відбуваються в даній сфері [20].

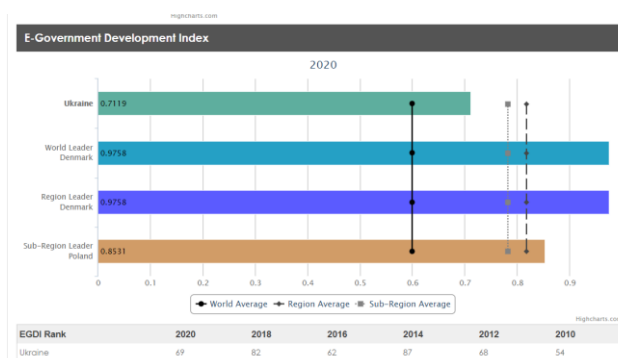

Рисунок 4 – Місце України в рейтингу E-Government Development Index [20]

17. Інститутом Всесвітнього банку було розроблено інтегрований показник державного управління Governance Research Indicator Country Snapshot, що застосовується з 1996 року. Показник складається з шести індексів: 1) право голосу і підзвітність суспільству; 2) політична стабільність і відсутність насильства, злочинності і тероризму; 3) ефективність державного управління; 4) тягар адміністративного тиску і якість законодавства; 5) верховенство закону; 6) протидія корупції [21]. Водночас існує ще один підхід, розроблений за ініціативою Всесвітнього банку. Він заснований на кількісних показниках так званого «другого покоління публічного управління» (second – generation governance indicators), призначених для виміру здатності органів виконавчої влади досягати своїх цілей.

В інтерактивному інструменті доступу до даних Worldwide Governance Indicators (WGI) можна дослідити показники України за напрямом якості й ефективності державного управління за період 1996 - 2019 роки (Рисунок 5) [22].

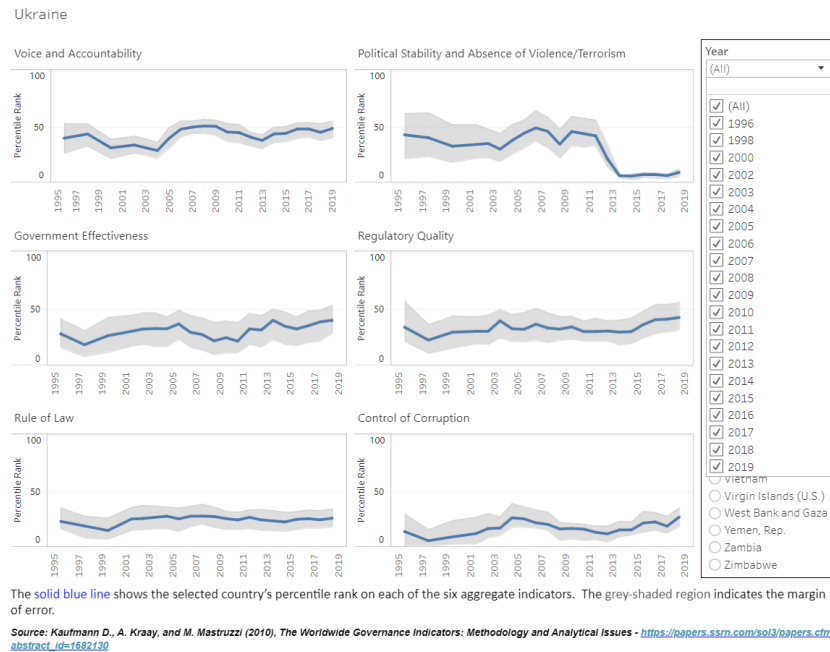

Рисунок 5 – Основні показники України у системі Worldwide Governance Indicator [22]

На жаль, за офіційними даними, що містяться у звітах WGI у 2019 році Україна поступається не лише розвинутим країнам, а й знаходиться на одному рівні з країнами, що менш економічно розвинуті. На підтвердження зазначеного наведено Рисунок 6.

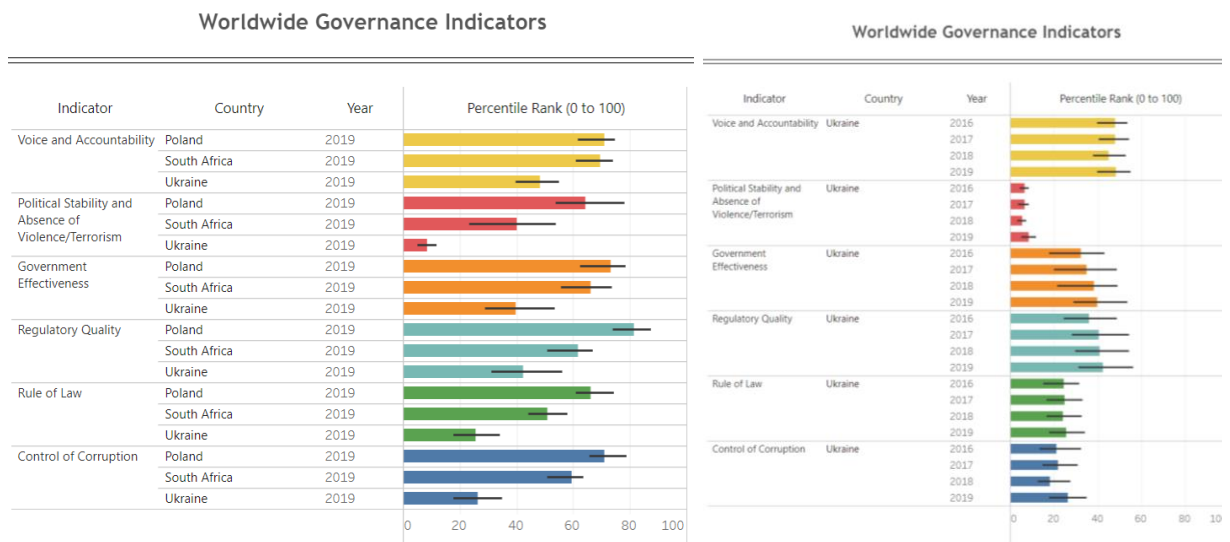

Рисунок 6 – Порівняння України, Польщі та Південної Африки за показниками публічного управління у системі Worldwide Governance Indicator [22]

Отже, складність оцінювання ефективності публічного управління полягає у неоднозначності визначення його результату. У такому випадку постійний моніторинг інформаційних джерел щодо позицій нашої держави в міжнародних рейтингах у сфері публічного управління доцільно використовувати не лише теоретикам, а й практикам. Зазначене дозволить формувати найактуальніші напрями вдосконалення політики держави у напрямі взаємодії всіх елементів системи публічного управління.

Висновки. Україна як держава, що намагається інтегруватися у європейський простір, мусить об'єктивно оцінювати ризики глобалізації. Зазначене можна реалізувати на основі аналізу показників провідних рейтингових вимірів. Визначивши місце і роль України на світовій арені можна чітко сформулювати подальшу стратегію розвитку в різних сферах. Справедливо підсумувати, що комплексні рейтинги поступово втрачають чутливість і не відображають зміни в системі публічного управління України. Зазначене пов'язано зі складністю формування пріоритетності показників і вибору характеристик щодо функціонування різних сфер держави. Однак, розглянуті рейтинги та індекси відіграють значну роль у динаміці світового розвитку, адже є дієвими інструментами вияву проблемних питань у політичній, економічній і соціальній сферах. На жаль, для нашої країни значення позицій в міжнародних рейтингах засвідчують недостатній рівень розвитку публічного управління. Водночас існують позитивні зрушення у напрямі проведених реформ, а також підвищенні рівня відповідальності перед світовою спільнотою органів публічної влади.

Список використаних джерел.

1. Дука А.П. Наукові підходи до оцінювання публічного управління. Публічне управління та сучасний менеджмент в інформаційному суспільстві: колективна монографія / за заг ред.. Михайловської О.В. Київ: «Кондор». 2018. 190 с.

2. Кириченко К. І. Міжнародні рейтинги й індекси в системі оцінювання рівня соціальних, економічних і політичних трансформацій в Україні / збірник наукових праць «Управління розвитком». 2017. № 1-2. С. 18–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_1-2_5.

3. Соколов А. В. Сучасні підходи до оцінки якості державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 2014. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_4_13

4. Baseline Measurement Report: The Principles of Public Administration (Ukraine): веб-сайт. 2018 URL: <http://www.sigmaweb.org/publications/Baseline-Measurement-Report-2018-Ukraine.pdf> (дата звернення: 23.10.2020)

5 Bloomberg назвав економіку України однією з найбільш "нешасних". ABC news: веб-сайт. URL: <http://abcnews.com.ua/ru/news/bloomberg-nazval-ekonomiku-ukrainy-odnoi-iz-samykh-neschastnykh> (дата звернення: 21.10.2020)

6 Ukraine ranks 123rd in World Happiness Report 2020. UNIAN: Information Agency: веб-сайт. URL: <https://www.unian.info/society/10927106-ukraine-ranks-123rd-in-world-happiness-report-2020.html> (дата звернення: 23.10.2020)

7 Creating the Pathways from Poverty to Prosperity. The Legatum Prosperity Index : веб-сайт. 2019. URL: <https://www.prosperity.com/rankings?pinned=UKR,DNK,SVK,LVA,POL,HUN,ROU,GEO,BLR,RUS,ZAF,TUR,SSD&filter=> (дата звернення: 24.10.2020)

8. Human Development Index. Humanitarian Portal: веб-сайт URL: <https://gtmarket.ru/ratings/human-development-index> (дата звернення: 19.10.2020)

9. Місце незалежної України в індексах розвитку. Аналітичний портал «Слово і діло» : веб-сайт. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/08/24/infografika/suspilstvo/misce-nezalezhnoyi-ukrayiny-indeksax-rozvytku> (дата звернення: 23.10.2020)

10. Global State of Democracy Indices. International Institute for Democracy and Electoral Assistance. : веб-сайт. URL: <https://www.idea.int/data-tools/tools/global-state-democracy-indices> (дата звернення: 18.10.2020)

11. Огляд індексів глобального стану демократії 2019. Usaid/Engage: веб-сайт. URL:<https://engage.org.ua/ohliad-indeksiv-hlobalnoho-stanu-demokratii-2019/> (дата звернення: 23.10.2020)
12. Democracy Index 2019. The Economist Group: веб-сайт. URL:<https://www.eiu.com/topic/democracy-index> (дата звернення: 16.10.2020)
13. Ukraine ranked 80th in the Social Progress Index. Deloitte: веб-сайт. URL:<https://www2.deloitte.com/ua/en/pages/press-room/press-release/2019/ukraine-spi-2018.html> (дата звернення: 17.10.2020)
14. Україна опустилася в рейтингу сприйняття корупції. Українська правда: веб-сайт. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/01/23/7238184/> (дата звернення: 13.10.2020)
15. WJP Rule of Law Index. World Justice Project: веб-сайт. URL:<https://www.worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/Ukraine> (дата звернення: 15.10.2020)
16. 2020 World Press Freedom Index. Reporters without borders: веб-сайт. URL: <https://rsf.org/en/ranking#> (дата звернення: 25.10.2020)
17. The Good Country Index. The Good Country: веб-сайт. URL:<https://www.goodcountry.org/index/results#UKR> (дата звернення: 23.10.2020)
18. Global Passport Power Rank 2020. Passport Index.Org: веб-сайт. URL:<https://www.passportindex.org/byRank.php> (дата звернення: 14.10.2020)
19. Quality of Life in Ukraine. Numbeo: веб-сайт. URL:https://www.numbeo.com/quality-of-life/country_result.jsp?country=Ukraine (дата звернення: 13.10.2020)
20. E-Government Development Index. The United Nations E-Government Development Database (UNeGovDD) : веб-сайт. URL:<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index> (дата звернення: 16.10.2020)
21. Socio-economic viability of public management: essence, measurements and validity Duka, Anastasiia P.1 Kosach, Iryna A.2 Myhaylovska, Olena V.3

Starchenko, Grygoriy V.4 Kychan, Olga M. 5 Volumen 41. No. 19 Año 2020. Art. 20. Revista Espacios. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n19/a20v41n19p20.pdf> (дата звернення: 18.10.2020)

22. The Worldwide Governance Indicators (WGI) project: веб-сайт. URL: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports> (дата звернення: 24.10.2020)

References

1. Duka A.P. Naukovi pidkhody do otsiniuvannia publichnoho upravlinnia. Publichne upravlinnia ta suchasnyi menedzhment v informatsiinomu suspilstvi: kolektyvna monohrafiia / za zah red.. Mykhailovskoi O.V. Kyiv: «Kondor». 2018. 190 s.

2. Kyrychenko K. I. Mizhnarodni reitynhy y indeksy v systemi otsiniuvannia rivnia sotsialnykh, ekonomichnykh i politychnykh transformatsii v Ukraini / zbirnyk naukovykh prats «Upravlinnia rozvytkom». 2017. № 1-2. S. 18–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_1-2_5.

3. Sokolov A. V. Suchasni pidkhody do otsinky yakosti derzhavnoho upravlinnia. Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, 2014. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_4_13

4. Baseline Measurement Report: The Principles of Public Administration (Ukraine): veb-sait. 2018 URL: <http://www.sigmaweb.org/publications/Baseline-Measurement-Report-2018-Ukraine.pdf> (Accessed: 23.10.2020)

5 Bloomberg nazvav ekonomiku Ukrainy odniieiu z naibilsh "neshchasnykh". ABC news: veb-sait. URL: <http://abcnews.com.ua/ru/news/bloomberg-nazval-ekonomiku-ukrainy-odnoi-iz-samykh-neschastnykh> (Accessed: 21.10.2020)

6 Ukraine ranks 123rd in World Happiness Report 2020. UNIAN: Information Agency: veb-sait. URL: <https://www.unian.info/society/10927106-ukraine-ranks-123rd-in-world-happiness-report-2020.html> (Accessed: 23.10.2020)

- 7 Creating the Pathways from Poverty to Prosperity. The Legatum Prosperity Index : veb-sait. 2019. URL: <https://www.prosperity.com/rankings?pinned=UKR,DNK,SVK,LVA,POL,HUN,RO,U,GEO,BLR,RUS,ZAF,TUR,SSD&filter=> (Accessed: 24.10.2020)
8. Human Development Index. Humanitarian Portal: veb-sait URL: <https://gtmarket.ru/ratings/human-development-index> (Accessed: 19.10.2020)
9. Mistse nezaleznoi Ukrainy v indeksakh rozvytku. Analitychnyi portal «Slovo i dilo» : veb-sait. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/08/24/infografika/suspilstvo/misce-nezalezhnoyi-ukrayiny-indeksax-rozvytku> (Accessed: 23.10.2020)
10. Global State of Democracy Indices. International Institute for Democracy and Electoral Assistance. : veb-sait. URL: <https://www.idea.int/data-tools/tools/global-state-democracy-indices> (Accessed: 18.10.2020)
11. Ohliad indeksiv hlobalnoho stanu demokracji 20192019. Usaid/Engage: veb-sait. URL: <https://engage.org.ua/ohliad-indeksiv-hlobalnoho-stanu-demokracji-2019/> (Accessed: 23.10.2020)
12. Democracy Index 2019. The Economist Group: veb-sait. URL: <https://www.eiu.com/topic/democracy-index> (Accessed: 16.10.2020)
13. Ukraine ranked 80th in the Social Progress Index. Deloitte: veb-sait. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/en/pages/press-room/press-release/2019/ukraine-spi-2018.html> (Accessed: 17.10.2020)
14. Ukraina opustylasia v reitynhu spryiniattia koruptsii. Ukrainska pravda: veb-sait. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/01/23/7238184/> (Accessed: 13.10.2020)
15. WJP Rule of Law Index. World Justice Project: veb-sait. URL: <https://www.worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/Ukraine> (Accessed: 15.10.2020)
16. 2020 World Press Freedom Index. Reporters without borders: veb-sait. URL: <https://rsf.org/en/ranking#> (Accessed: 25.10.2020)

17. The Good Country Index. The Good Country: veb-sait. URL: <https://www.goodcountry.org/index/results#UKR> (Accessed: 23.10.2020)

18. Global Passport Power Rank 2020. Passport Index.Org: veb-sait. URL: <https://www.passportindex.org/byRank.php> (Accessed: 14.10.2020)

19. Quality of Life in Ukraine. Numbeo: veb-sait. URL: https://www.numbeo.com/quality-of-life/country_result.jsp?country=Ukraine (Accessed: 13.10.2020)

20. E-Government Development Index. The United Nations E-Government Development Database (UNeGovDD) : veb-sait. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index> (Accessed: 16.10.2020)

21. Socio-economic viability of public management: essence, measurements and validity Duka, Anastasiia P.1 Kosach, Iryna A.2 Myhaylovska, Olena V.3 Starchenko, Grygoriy V.4 Kychan, Olga M. 5 Volumen 41. No. 19 Año 2020. Art. 20. Revista Espacios. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n19/a20v41n19p20.pdf> (Accessed: 18.10.2020)

22. The Worldwide Governance Indicators (WGI) project: veb-sait. URL: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports> (Accessed: 24.10.2020)

Михайловська Олена Василівна (ORCID 0000-0002-7682-2292)- кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та менеджменту організацій Національного університету «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів).